

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă Constantin Palitu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrative și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 22 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-85/25
NR. PIGD 2-22156087-01-3ra-19022025)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani: Gr. Cazacu
Curtea de Apel Chișinău: Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan

27 mai 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 26 octombrie 2022, Constantin Palitu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale solicitând:

- anularea răspunsului nr. 1873/22 din 29 septembrie 2022;
- obligarea recalculării pensiei cu includerea perioadelor 05.06.1972-28.08.1972, precum și 03.06.1973-28.08.1973;

2. În motivarea acțiunii a indicat că, în urma adresării la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Ciocana prin răspunsul nr.2800 din 19 aprilie 2021 i s-a comunicat că nu au fost luate în calcul la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, următoarele perioade: 05.06.1972-28.08.1972 deoarece lipsește ordinul de angajare-eliberare; 03.06.1973 -28.08.1973 deoarece lipsește ordinul de angajare-eliberare.

3. Totodată prin același răspuns i s-a comunicat că la prezentarea extraselor din ordinele de angajare eliberare se va efectua recalcularea pensiei.

4. Menționează că, prin răspunsul nr.437 din 20 iulie 2022 a fost eliberată confirmarea Primăriei Satului Radeni, r-nul Călărași, prin care i s-a comunicat că la moment nu are posibilitatea de a elibera certificatul de salariu și extrasele de ordinele sus-numite, din cauza incendiului produs la data de 4 martie 1977, în urma căruia a fost incendiata total arhiva deținută de sovhozul „Radeni” până la acea perioadă.

5. Ulterior la 22 iulie 2022 s-a adresat la CTAS Ciocana cu răspunsul Primăriei Satului Radeni pentru efectuarea recalculării pensiei, și prin răspunsul P/5191 din 16 august 2022, i s-a comunicat că: „conform pct.69, pct.70 din Hotărârea Guvernului m.165 din 21.03.2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.”

6. La 16 septembrie 2022 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale al Republicii Moldova cererea prealabilă prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru perioadele 05.06.1972-28.08.1972, 03.06.1973-

28.08.1973. Prin răspunsul CNAS din 29 septembrie 2022, cererea prealabilă a reclamantului a fost respinsă.

7. Consideră reclamantul refuzul unul ilegal și neîntemeiat din următoarele considerente, or, în circumstanțe care nu depind de voința sa, și având în vedere incendiul care a fost produs la 4 martie 1977, este în imposibilitate de a prezenta ordine de angajare/eliberare sau certificate de salariu pentru perioadele vizate, fiindu-i lezate însă, drepturile la calcularea pensiei conform veniturilor medii lunare asigurate și valorizate.

8. Totodată, consider că aprecierea Casei Naționale de Asigurări a înscrisurilor din carnetul de munca, sunt o poziție subiectivă a acestora, fiind clar indicată funcția, perioada și temeiul. Având în vedere modalitatea de înscriere a temeiurilor în anul 1972-1973, astfel la capitolul, temei de înscriere fiind indicate „ведомость об заработной плате”, prezumata a fi parte integrantă al contabilității Sovhozului Radeni, fiind aplicată și stampila acestui Sovhoz.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 30 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată depusă de către Constantin Palitu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, s-a admis.

- S-a anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1873/22 din 29 septembrie 2022;
- S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei reclamantului Constantin Palitu cu includerea perioadelor 05.06.1972-28.08.1972, precum și 03.06.1973-28.08.1973.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 10 aprilie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 12 iulie 2023 a depus cerere de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 30 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și emiterea unei noi decizii privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 22 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a respins. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 30 martie 2023.

12. În motivarea soluției Curtea de Apel Chișinău a reținut prevederile art. 1, art. 5, art. 7, art. 14, art. 15, art. 33, art. 55 din Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14.10.1998, pct. 68, pct. 69, pct. 70, pct. 82, pct. 83, pct. 88 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a

pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr.165 din 21 martie 2017.

13. Instanța de apel a apreciat ca neîntemeiate alegațiile autorității publice apelante expuse în motivarea apelului precum că, în stagiul de cotizare a intimatului întemeiat nu au fost incluse perioadele de activitate 05.06.1972-28.08.1972 și 03.06.1973-28.08.1973 în fostul Sovhoz zavod „Redeni”, deoarece înscrierile respective nu se confirmă prin ordine de angajare/eliberare sau certificate de salariu pentru perioadele vizate, totodată acestea nefiind autentificate corespunzător, și că, pentru a se include în stagiul de cotizare perioadele menționate, intimatul urma să prezente suplimentar Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana ordinele de angajare/eliberare sau certificatul de salariu.

14. A reținut că, Constantin Palitu a prezentat autorității publice copia Carnetului de muncă de tip vechi (Трудовая книжка), în care sunt indicate cert perioadele de activitate ale acestuia în cadrul sovhozul „Radeni”, și anume: de la 05.06.1972 până la 28.08.1972, precum și de la 03.06.1973 până la 28.08.1973.

15. Mai mult a notat că, reclamantul/intimat a prezentat CTAS Ciocana-confirmarea nr.437 eliberată la 20 iulie 2022 de către Primăria Satului Radeni, r-nul Călărași, prin care s-a confirmat faptul că Constantin Palitu a lucrat în Sovhozul „Rădeni, însă Primăria la moment nu are posibilitatea de a elibera certificatul de salariu și extrasele din: Ordinul de angajate din 05.06.1972; Ordinul de eliberare din 28.08.1972; Ordinul de angajate din 03.06.1973; Ordinul de eliberare din 28.08.1973, din cauza incendiului produs la data de 4 martie 1977, în urma căruia a fost incendiată total arhiva deținută de sovhozul „Radeni” până la acea perioadă.

16. A menționat că, nu poate fi imputat beneficiarului în recalcularea pensiei faptul că acesta nu poate prezenta certificatul de salariu și extrasele din Ordinul de angajate din 05.06.1972; Ordinul de eliberare din 28.08.1972; Ordinul de angajate din 03.06.1973; Ordinul de eliberare din 28.08.1973, în condițiile în care în urma unui incendiu acestea au fost mistuite.

17. Mai mult, Completul judiciar a subliniat că, potrivit pct. 70 al Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr.165 din 21 martie 2017, actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct.69 alineatul întâi, este carnetul de muncă. Iar în carnetul de muncă al reclamantului/intimat sunt incluse perioadele de activitate al acestuia în cadrul sovhozului „Radeni” - 05.06.1972-28.08.1972, precum și 03.06.1973-28.08.1973.

18. Curtea de Apel Chișinău a reținut că, instanța de fond just a conchis că, încălcările revendicate prin prezenta acțiune, își găsesc confirmare prin prisma cadrului normativ în vigoare la data desfășurării activității

administrative, prin urmare argumentele părții apelante în acest sens sunt întemeiate.

19. De asemenea a notat că, instanța de fond întemeiat a anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1873/22 din 29 septembrie 2022 și a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei reclamantului Palitu Constantin cu includerea perioadelor 05.06.1972-28.08.1972, precum și 03.06.1973-28.08.1973.

20. Colegiul a concluzionat că, argumentele expuse de către Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

21. La 6 februarie 2025, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu pronunțarea unei nou decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată înaintate, ca fiind neîntemeiată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

22. În motivarea recursului a reiterat cele invocate în cererea de apel și suplimentar a indicat practica Curții Supreme de Justiție pe astfel de litigii, și anume cauza 3ra-1037/2021, prin care completul de judecată a menținut hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel privind respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, motivându-și poziția prin faptul că potrivit prevederilor pct. 68 și pct. 69 al Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165 din 21 martie 2017, stagiul de cotizare se confirmă în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau alte activități care se include în stagiul de cotizare ori a documentelor eliberate de organizații ierarhic superioare, precum și de instituțiile de arhivă. Stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 01 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

23. Relevă că, argumentele Curții Supreme de Justiției citate supra, sunt identice celor invocate de către recurentă atât în referința depusă în instanța de fond, cât și în cererea de apel motivată.

24. Astfel consideră că, instanța de fond și instanța de apel nu au verificat totalitatea circumstanțelor relevate, emițând acte judecătorești neîntemeiate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

25. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

26. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

27. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

28. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, ”recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

29. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că la 26 ianuarie 2025 recurentului a fost notificată decizia motivată a instanței de apel, prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f. d. 94).

30. Cererea de recurs a fost depusă la data de 6 februarie 2025. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

31. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea sau inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

32. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

33. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

34. Instanța de recurs atestă că, în cererea de recurs Casa Națională de Asigurări Sociale nu a indicat în mod expres nici un temei de admisibilitate a recursului stabilite la art. 245¹ din Codul administrativ. Criticile din recurs se limitează doar la expunerea fondului cauzei, fiind analizate și apreciate de către instanța de apel.

35. Cât ține de alegația recurentului privind invocarea practicii Curții Supreme de Justiție pe astfel de litigii și anume cauzei 3ra-1037/2021, Completul de judecată reține însă că circumstanțele de fapt din prezentul litigiu nu sunt similare cu cele ale litigiului 3ra-1037/2021, pentru a putea fi pus în discuție pretinsa contradicție dintre interpretarea legii aplicată în hotărârea atacată și jurisprudența uniformă a Curții Supreme de Justiție. Din aceste considerente acest argument nu are puterea de a face recursul să treacă testul admisibilității.

36. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că admisibilitatea recursului trebuie analizată în contextul rolului și funcției legale atribuite instanței judecătorești supreme, care constau, în principal, în asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii în soluționarea cauzelor de

contencios administrativ. În acest sens, orice cerere de recurs trebuie să fie motivată în concordanță cu aceste principii fundamentale, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes.

38. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (a se vedea hotărârile CtEDO Golder c. Regatul Unit, 1975, §38; Stanev c. Bulgariei [MC], 2012, §230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (a se vedea hotărârea CtEDO Luordo c. Italiei, 2003, §85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (a se vedea hotărârea CtEDO Levages Prestations Services c. Franței, 1996, §45).

39. Curtea de la Strasbourg a mai reiterat că modul de aplicare a art. 6 din CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de specificul acestor proceduri, urmând a se ține cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea hotărârea CtEDO Botten c. Norvegiei, 1996, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea hotărârea CtEDO Helmers c. Suediei, 1991, §31, 36).

40. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă